

“De onderdrukten, die zich vereenzelvigd hebben met het beeld van de onderdrukker en zich hebben neergelegd bij zijn regels, zijn bang voor vrijheid”

Paulo Freire, Pedagogiek van de onderdrukten

Paulo Freire was een pedagoog in Brazilië in de zeventiger jaren van de vorige eeuw in een tijd waarin de arme onderdrukte massa's in Latijns Amerika in opstand kwamen. Freire onderzocht hoe deze mensen bereikt kon worden en ondersteund kon worden in hun eigen ontwikkeling. Hij ontdekte dat mensen die langdurig aan onderdrukking worden blootgesteld angstig en onzeker worden als het systeem van onderdrukking wegvalt. Dit komt doordat het mens- en wereldbeeld dat mensen in zo'n systeem ontwikkelen, ingekleurd wordt door de altijd aanwezige onderdrukking. Dit leidt er onder andere toe dat na een omwenteling de bevrijders de nieuwe onderdrukkers kunnen worden. Dit zien we niet alleen bij revolutionaire omwentelingen, maar ook bij democratische omwentelingen. De ontwikkelingen na de Arabische lente zijn hier een goed voorbeeld van. Voor McGee, de grondlegger van Gentle Teaching, was Freire een belangrijke inspiratiebron. En McGee zag dat wat Freire in zijn algemeenheid zei over onderdrukte massa's terug in de zorg voor mensen met kwetsbaarheden als een verstandelijke beperking of een psychiatrische aandoening. Ook daar zie je dat mensen, die langdurig leven in een beheersmatige cultuur, zich onzeker en onveilig voelen als de beheersmatige cultuur los gelaten wordt. Dat betekent niet dat ze deze beheersmatige cultuur nodig hebben, maar dat ze niet anders kennen. Freire vertaalde zijn inzichten de strategie van de dialoog die op basis van gelijkwaardigheid aangegaan wordt met mensen die onderdrukt zijn, om in die dialoog samen te groeien naar een mens- en wereldbeeld dat gebaseerd is op innerlijke kracht en wederzijdse verbondenheid. McGee vertaalde dit in Gentle Teaching, een strategie om mensen met een beperking te leren zich veilig, geliefd, liefdevol en verbonden te voelen.

Vierdaagse training tot Gentle Teaching coach

Er zijn weer voldoende gegadigden om de vierdaagse training tot Gentle Teaching Coach in te plannen. Deze training is voor mensen die werken in een omgeving waar Gentle Teaching al geïntroduceerd is, en daar een specifieke verantwoordelijkheid hebben om de continuïteit van het werken met Gentle Teaching te waarborgen en collega's daarbij te ondersteunen. Tijdens de training wordt veel praktisch geoefend in het beantwoorden van vragen van collega's, interpreteren van observaties, voeren van coaching gesprekken en geven van feedback aan collega's. We beginnen nog voor de zomer met twee dagen, te weten dinsdag 18 juni en dinsdag 2 juli. Met de deelnemers wordt gekeken welke data na de vakantieperiode mogelijk zijn. Meer informatie en opgeven kan via de website www.gentleteaching.nl

Basistraining in uw regio

In Nieuwegein is in april weer gestart met een basistraining voor individuele inschrijvingen. Hoewel Nieuwegein in het midden van het land ligt, is het niet voor iedereen haalbaar om hier naar toe te komen. Zo is er een groepje medewerkers van een zorgboerderij in Friesland die graag de training wil gaan doen, maar voor wie het reizen een drempel is. Bovendien is de doordeweekse dag lastig, omdat er dan mensen naar de boerderij komen die begeleiding nodig hebben.

We gaan hier nu de volgende oplossing voor bieden. Als we nog enkele deelnemers kunnen vinden uit het noorden, gaan we de training op de zorgboerderij organiseren op zaterdag. Misschien is dit een leuke optie voor andere zorgboerderijen uit het noorden van het land. Maar ook anderen zijn natuurlijk van harte welkom om aan te schuiven. Als je je opgeeft als belangstellende voor deze training in de regio, gaan we bij voldoende deelnemers met de planning aan de slag. Eigenlijk ga ik er van uit dat het wel moet lukken om in het najaar op deze manier te starten.

Een vergelijkbare vraag is gekomen vanuit de Zuid Hollandse eilanden. Dus ook daar ligt het aanbod om bij voldoende belangstelling in de regio een training te organiseren. De optie om deze training in de avonden te plannen staat ook open. Dus, als er belangstelling is, geef dit dan door.

Meer informatie en opgeven kan via de website.

Workshops via FORTIOR

De STICHTING GENTLE TEACHING werkt samen met FORTIOR, een bureau dat een breed scala aan trainingen organiseert gericht op relatievorming.

Voor de komende periode staan twee workshops gepland:

Kennismakingsworkshop 30 mei van 13.00 – 17.00 uur

Dit is een korte workshop waarin de deelnemers kennis maken met de belangrijkste aspecten van Gentle Teaching. Het accent wordt gelegd op wat Gentle Teaching kan betekenen voor de mensen die begeleid worden, en wat het kan betekenen voor de begeleiders zelf. Deze workshop is voor iedereen die in een directe relatie staat met kinderen en volwassenen met bijzondere kwetsbaarheden; dus ook ouders en leerkrachten op scholen.

Gentle Management: 6 juni van 10.00 – 16.30 uur

Deze dag is voor leidinggevendenden die direct leiding geven aan begeleidingsteams en die willen dat de begeleiders op een warme en ondersteunende manier met de mensen omgaan. Dit hoeft niet specifiek te zijn op basis van gentle teaching. Tijdens de dag wordt een aantal aspecten van leiding geven aan 'warme zorg' behandeld en wordt de basis gelegd voor een persoonlijk leiderschapsprofiel.

Meer informatie over deze workshops op www.fortior.info

Cultuur van Hoop

In de serie artikelen over de Cultuur van Hoop is vorige keer geschreven over geweldloosheid. Het thema van deze keer sluit daar goed op aan. Het gaat over wat je doet als je aan voelt komen dat iemand grensoverschrijdend gedrag kan gaan vertonen.

Begeleiden in plaats van begrenzen

Van kinderen weten we dat ze op jonge leeftijd niet in staat zijn rekening te houden met de grenzen van anderen. Soms omdat ze de grenzen überhaupt niet zien, soms omdat ze in hun emotie of impulsiviteit over onvoldoende zelfsturing beschikken. Het is bij kinderen normaal dat ouders ervoor zorgen dat hun kinderen in hun gedrag geen grenzen van anderen overschrijden.

Ook voor volwassenen met een verstandelijke beperking of andere bijzondere kwetsbaarheden kan het door de aard van hun kwetsbaarheden soms moeilijk of zelfs onmogelijk zijn om de grenzen van anderen te respecteren. Het is dan de verantwoordelijkheid van begeleiders om ervoor te zorgen dat grenzen niet overschreden worden. Ook binnen Gentle Teaching vinden we dit belangrijk. Maar we vinden het ook belangrijk hoe we dit doen en wanneer wel en wanneer niet.

Soms kan iemand zich volkomen onverwacht verliezen in een heftige emotie en in de uiting hiervan over de grens van een ander gaan. Met een beetje geluk kunnen we dan nog op een geweldloze manier (hierover is in het vorige @bulletin geschreven) voorkomen dat degene over wiens grens gegaan wordt zich hierdoor bedreigd of beschadigd voelt. Als we dit niet hebben kunnen voorkomen, is het belangrijk dat we zo snel mogelijk proberen weer een rustige sfeer te creëren door niet mee te gaan in de escalatie die we niet hebben kunnen voorkomen. De onvoorwaardelijkheid die centraal staat in Gentle Teaching betekent niet dat alles goed is, maar wel dat we ondanks wat gebeurt, zelf warm en zorgzaam blijven in onze houding naar de persoon.

Vaak kunnen we het echter aan zien komen dat iemand in de buurt van de grens gaat komen. Het wordt soms zelfs nadrukkelijk zo benoemd: 'hij is bezig de grenzen op te zoeken', of 'hij kijkt hoever hij kan gaan'. Als we dit zien of zeggen, weten we dat er iets kan gaan gebeuren. Vanuit Gentle Teaching betekent dit dat we niet wachten tot het zover is en we daadwerkelijk moeten begrenzen, maar dat we proberen contact te maken, wederkerigheid in het contact stimuleren en op die manier de persoon door het moeilijke moment heen te leiden.

Begrenzen betekent dat je het ziet aankomen, maar wacht tot het zover is en stop zegt als de grens bereikt is; begeleiden betekent dat je contact maakt en op dat moment de regie van de persoon overneemt om op een veilige manier te voorkomen dat de grens bereikt en overschreden wordt. Dit zal misschien niet altijd direct lukken, maar het is wel waar we naar streven en de grondhouding die we ons proberen eigen te maken.

Als de persoon zich nog niet op deze manier laat begeleiden op spannende momenten, moeten we ook gericht werken aan de ontwikkeling van een vertrouwensrelatie met hem waarin hij het niet als bedreigend gaat ervaren zodra we het contact aangaan op momenten dat hij zich geëmotioneerd voelt. Dat ligt in de sfeer van de individuele methodische uitwerking van Gentle Teaching.